

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΜΕΣΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΕΝΙΑΙΑ ΓΡΑΠΤΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ Β΄ ΤΕΤΡΑΜΗΝΟΥ 2022-23

Α΄ ΤΑΞΗΣ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΠΕΜΠΤΗ 18 ΜΑΪΟΥ 2023

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΙΣΤΟΡΙΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ (Α΄ ΣΕΙΡΑ)

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Α004

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΓΡΑΠΤΗΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ

90 λεπτά

ΤΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟ ΔΟΚΙΜΙΟ ΑΠΟΤΕΛΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4) ΣΕΛΙΔΕΣ

ΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζομένους)

1. Στο εξώφυλλο του τετραδίου απαντήσεων να συμπληρώσετε όλα τα κενά με τα στοιχεία που ζητούνται.
2. Το εξεταστικό δοκίμιο αποτελείται από **ΤΡΙΑ (3) ΜΕΡΗ**.
3. **Να απαντήσετε ΟΛΑ τα ερωτήματα.**
4. **Να μην αντιγράψετε τα θέματα** στο τετράδιο απαντήσεων.
5. Να μη γράψετε πουθενά στις απαντήσεις σας **το όνομά σας**.
6. Να απαντήσετε στο τετράδιό σας σε όλα τα θέματα **μόνο με μπλε πένα ανεξίτηλης μελάνης**.
7. Απαγορεύεται η χρήση διορθωτικού υγρού ή διορθωτικής ταινίας.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ (30 Μονάδες)

A1. Κάθε στοιχείο της στήλης Α΄ αντιστοιχεί με **ένα (1)** στοιχείο της στήλης Β΄. Να γράψετε **στο τετράδιο απαντήσεών σας** τους αριθμούς της στήλης Α΄ και δίπλα από τον καθένα το γράμμα της στήλης Β΄ που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση.

Προσοχή: Στη στήλη Β΄ περισεύουν **δύο (2)** στοιχεία.

ΣΤΗΛΗ Α΄	ΣΤΗΛΗ Β΄
1. Ικτίνος και Καλλικράτης	α. Φιλόσοφοι της Κλασικής εποχής
2. Πτολεμαίος και Σέλευκος	β. Αρχιτέκτονες Προπυλαίων Ακρόπολης Αθηνών
3. Πλάτωνας και Αριστοτέλης	γ. Αρχιτέκτονες του Παρθενώνα
4. Μύρων και Λύσιππος	δ. Ιστοριογράφοι της Κλασικής εποχής
	ε. Γλύπτες της Κλασικής εποχής
	στ. Διάδοχοι του Μ. Αλεξάνδρου

(4 x 2,5 μον. = 10 μονάδες)

A2. Να τοποθετήσετε τα πιο κάτω ιστορικά γεγονότα της Αρχαίας Ιστορίας στη σωστή χρονολογική σειρά αριθμώντας τα από το 1 μέχρι το 4 και ξεκινώντας **από το αρχαιότερο**. Η απάντησή σας να γραφεί **στο τετράδιο απαντήσεών σας**.

- α. Συνέδριο Κορίνθου
- β. Ίδρυση Αλεξάνδρειας της Αιγύπτου από τον Μ. Αλέξανδρο
- γ. Μάχη Μ. Αλεξάνδρου στην Ισσό
- δ. Πολιορκία της Τύρου από τον Μ. Αλέξανδρο

(4 x 2,5 μον. = 10 μονάδες)

A3. Να προσδιορίσετε αν το περιεχόμενο των ακόλουθων προτάσεων είναι σωστό ή λάθος, γράφοντας τη λέξη «σωστό» ή «λάθος» **στο τετράδιο απαντήσεών σας** δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση.

- α. Ο Μ. Αλέξανδρος πρώτος χρησιμοποίησε τη μακεδονική φάλαγγα στον μακεδονικό στρατό.
- β. Ο Φειδίας δημιούργησε το χρυσελεφάντινο άγαλμα της Αθηνάς που κοσμούσε τον ναό του Παρθενώνα.
- γ. Η Ειρήνη που υπέγραψε ο Ευαγόρας Α΄ με τον Μέγα Βασιλέα ονομάζεται διαφορετικά και «Έντιμη ειρήνη».
- δ. Ένας όρος της Καλλίειου ειρήνης ήταν η αποχώρηση των Περσών από την Κύπρο.

(4 x 2,5 μον. = 10 μονάδες)

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ (35 ΜΟΝΑΔΕΣ)

B1. Να γράψετε σύντομα κατατοπιστικά σημειώματα για τα πιο κάτω με βάση τα ζητούμενα των παρενθέσεων.

α. Εκστρατείες των Ελλήνων στην Κύπρο, 5^{ος} αιώνας π.Χ.

(δύο [2] αίτια των εκστρατειών, ένας [1] Έλληνας στρατηγός επικεφαλής των εκστρατειών)
(4 μονάδες)

β. Αλέξανδρος ο Μέγας

(στόχος της εκστρατείας του, δύο [2] μέτρα που αποσκοπούσαν στην ενοποίηση του ελληνικού κόσμου με τον ασιατικό)

(6 μονάδες)

B2. Ένας από τους βασικότερους στόχους του Ευαγόρα Α΄ ήταν η ενδυνάμωση της Σαλαμίνας στους τομείς της οικονομίας, της άμυνας και του πολιτισμού.

Σε συνεχές κείμενο έκτασης 60-80 λέξεων, με πρόλογο, κύριο μέρος και επίλογο, να παρουσιάσετε **δύο (2)** μέτρα που πήρε ο Ευαγόρας Α΄ στον κάθε τομέα.

(13 μονάδες)

B3. Σε συνεχές κείμενο έκτασης 60-80 λέξεων, με πρόλογο, κύριο μέρος και επίλογο, να περιγράψετε τη συμβολή των Κυπρίων στην πολιορκία της Τύρου από τον Μ. Αλέξανδρο, αναφέροντας **δύο (2)** στοιχεία. Στη συνέχεια, να παρουσιάσετε τον αντίκτυπο / συνέπειες που είχε στην πολιτική κατάσταση της Κύπρου, κάνοντας αναφορά σε **δύο (2)** στοιχεία.

(12 μονάδες)

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ (35 ΜΟΝΑΔΕΣ)

Γ1.

Οι πόλεις που προσχωρούσαν στη συμπολιτεία [την Αχαϊκή] διατηρούσαν την αυτονομία τους – είχαν δικούς τους νόμους και άρχοντες – ενώ τα ομοσπονδιακά ζητήματα και τα θέματα εξωτερικής πολιτικής χειρίζονταν δυο νομοθετικά σώματα, η συνέλευση του λαού, στην οποία μετείχαν όλοι οι άνδρες που είχαν συμπληρώσει το 30^ο έτος, και η βουλή. Οι τακτικές συνελεύσεις των σωμάτων αυτών ονομάζονταν *σύννοδοι* και οι έκτακτες *σύγκλητοι*. Την εκτελεστική εξουσία είχαν αρχικά δυο στρατηγοί και μετά το 225 π.Χ. ένας, που εκλεγόταν με ενιαύσια* θητεία, χωρίς δυνατότητα επανεκλογής για το αμέσως επόμενο έτος. Εκτός από τον στρατηγό υπήρχαν ο ίππαρχος, ο ναύαρχος, ο ταμίας και ένα σώμα 10 δημιουργών, που συμμετείχε στη διοίκηση και είχε την προεδρία των συνελεύσεων. [...]

Η δημιουργία ομόσπονδων κρατικών σχηματισμών υπήρξε ένα γενικότερο φαινόμενο στον ελληνικό χώρο, που οφειλόταν στην προσπάθεια των παλαιών μορφών οργάνωσης της ζωής, των πόλεων-κρατών, να αντισταθούν στις ισοπεδωτικές τάσεις της «ελληνιστικής μοναρχίας». Έτσι, εκτός από τις δυο σπουδαιότερες ομοσπονδίες, την Αχαϊκή και την Αιτωλική, δημιουργήθηκαν και άλλες μικρότερες, όπως στην Ακαρνανία, όπου μετείχαν ως μέλη του κοινού πόλεις-κράτη και έθνη, στη Φωκίδα, στη Λοκρίδα και σε άλλες περιοχές. Ωστόσο, η δημιουργία των ομοσπονδιών και η διατήρηση μέσα σ' αυτές της αυτονομίας των πόλεων-κρατών άφησαν άθικτες τις προϋπάρχουσες ανισότητες και ταξικές αντιθέσεις, που από τα μέσα του 3^{ου} αι. π.Χ. άρχισαν να γίνονται οξύτερες και να ξεσπούν σε εξοντωτικούς πολέμους μεταξύ των ομοσπονδιών ή των ομοσπονδιών και των πόλεων-κρατών.

B. Κρεμμυδάς & Σ. Μαρκιανός, *Ο αρχαίος κόσμος, Ελληνιστικοί χρόνοι – Ρώμη*, Εκδ. Γνώση, Αθήνα, 1985, σ.61-62

*ενιαύσιος: ο ετήσιος

α) Με βάση το παράθεμα, να κατονομάσετε τις **δύο (2)** σπουδαιότερες συμπολιτείες που συγκροτήθηκαν στον ελληνικό χώρο κατά την Ελληνιστική εποχή.

(4 μονάδες)

β) Με βάση το παράθεμα και τις ιστορικές σας γνώσεις, να παρουσιάσετε **δύο (2)** λόγους που οδήγησαν στη συγκρότηση των συμπολιτειών.

(8 μονάδες)

γ) Να εντοπίσετε στο παράθεμα και να αναφέρετε **τρία (3)** στοιχεία της δημοκρατικής οργάνωσης των συμπολιτειών.

(9 μονάδες)

Γ2.

Μόλις ανέλαβε τη βασιλεία, ο Φίλιππος Β΄ αντιμετώπισε με επιτυχία τους Ιλλυριούς, τους Παίονες και τους Θράκες, με τους οποίους συνέπρατταν οι Αθηναίοι. Αμέσως μετά άρχισε να επιβάλλεται σε ελληνικές πόλεις. Οι επιτυχίες αυτές, και μάλιστα η κατάκτηση ολόκληρης της Θράκης, του έδωσαν τον έλεγχο σε χρυσοφόρα μεταλλεία και σε σιτοπαραγωγικές περιοχές καθώς και πρόσβαση στο εμπόριο του βόρειου Αιγαίου.[...]

Τη χρονιά που ο Φίλιππος επέβαλε την κυριαρχία του στον ελληνικό κόσμο με τη νίκη του στη Χαιρώνεια, ο βασιλιάς της Περσίας Αρταξέρξης Γ' Ώχος έπεφτε θύμα αυλικής συνωμοσίας. Τη διακυβέρνηση της μεγάλης αυτοκρατορίας ανέλαβε ο γιος του Αρσής (338-335) σε συνθήκες ιδιαίτερα απαιτητικές. Η Αίγυπτος, για παράδειγμα, κατάφερε να ελευθερωθεί από τον περσικό ζυγό.

Ο Φίλιππος άδραξε την ευκαιρία και το 337, σε κοινό συνέδριο των Ελλήνων (πλην των Λακεδαιμονίων) που συνήλθε στην Κόρινθο, εξελέγη ηγεμών και στρατηγός αυτοκράτωρ, δηλαδή στρατηγός με απόλυτη εξουσία, για να ηγηθεί σε κοινό αγώνα εναντίον της Περσίας.

Στόχος, όπως διακηρύχθηκε, ήταν η εκδίκηση για τη βεβήλωση των ελληνικών ιερών το 480· απαραίτητη προϋπόθεση, η ειρήνη μεταξύ των ελληνικών πόλεων και η διατήρηση της κοινωνικής τάξης. Απαγορεύονταν ρητώς οι δημεύσεις περιουσιών, ο αναδασμός της γης και η παραγραφή των χρεών (βασικά αιτήματα των κατώτερων τάξεων) καθώς και η απελευθέρωση των δούλων με στόχο την κοινωνική αλλαγή. Χωρίς χρονοτριβή, οι Μακεδόνες στρατηγοί Άτταλος και Παρμενίων στάλθηκαν στην Ασία για να ξεκινήσουν τον πόλεμο με 10.000 άνδρες. Κεντρικό σύνθημα ήταν η απελευθέρωση των ελληνικών πόλεων.

Δ. Ι. Κυρτάτας, «Από τα Κούναξα στη Χαιρώνεια, Το δέκατο τρίτο θεϊκό άγαλμα»,
Αρχαιογνωσία και Αρχαιογλωσσία στη Μέση Εκπαίδευση, Η Ελληνική Αρχαιότητα: Πόλεμος – Πολιτική – Πολιτισμός, Ίδρυμα ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΙΑΡΧΟΣ & Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών, Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας, 2012

Ανάκτηση: https://www.greek-language.gr/digitalResources/ancient_greek/history/arxaiotita/page_038.html

α. Με βάση το παράθεμα και τις ιστορικές σας γνώσεις, να παρουσιάσετε **έξι (6)** ενέργειες του Φιλίππου Β΄, με τις οποίες κατόρθωσε να ισχυροποιήσει το μακεδονικό κράτος (τουλάχιστον **τρία [3]** στοιχεία να είναι από το παράθεμα).

(6 μονάδες)

β. Με βάση το παράθεμα και τις ιστορικές σας γνώσεις, να αναφέρετε **τέσσερις (4)** αποφάσεις του Συνεδρίου της Κορίνθου.

(8 μονάδες)

ΤΕΛΟΣ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟΥ ΔΟΚΙΜΙΟΥ